

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez pocztą: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr. — Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Turcya. — Z teatru wojny. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

Lwów, 26. listopada. Stowarzyszenie ku dostarczaniu taniej żywności dla stołecznego miasta Lwowa wysłało deputacyę wydziału do Jego Excelencyi pana Namiestnika JW. Agenora hrabi Gólcowskiego z prośbą, by raczył przyjąć protektorat tego stowarzyszenia. Jego Excelencyja pan Namiestnik przychylił się łaskawie do tej prośby. Organa administracyjne stowarzyszenia już są ukonstytuowane i rozpoczęły swą czynność. Miejsce prezydenta wydziału przyjął p. prezydent Kalchberg, miejsce zastępcy prezydenta J. O. książe Leon Sapieha. Członkami dyrekcji są: Pan Karol Pietsch, obywatel miejski i fabrykant dyrektorem, adwokat krajowy Dr. Gnoński jenerałnym sekretarzem, adwokat krajowy Dr. Tarnawiecki zastępcą sekretarza, p. Karol Werner, obywatel miejski i kupiec i p. A. O. Mieses, hurtownik assessorami.

(Pocztą wiedeńska. — Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące z Wiednia. — Podniesienie ceny cukru. — Stowarzyszenie ku wsparciu majątków podupadłych. — Napad rozbójniczy z Montenegro.)

Wiedeń, 23. listopada. Jego cesarzewicz. Mość Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian zjechał ma po swem wyzdrowieniu do Wiednia, gdzie przez czas pewny zabawi w gronie najdosłojniejszej rodziny cesarskiej.

Jego cesarzew. Mość Arcyksiążę Franciszek Karol przybył 21. b. m. do Pragi, i udał się z dworca kolei żelaznej natychmiast do c. k. burgu.

Jego cesarzew. Mość Arcyksiążę Albrecht zabawić ma w Neapolu do świąt Bożego Narodzenia.

Znaczna część ciała dyplomatycznego i szlachty wysokiej odwiedziła wczoraj J. O. księcia Metternicha i złożyła mu zwykłe życzenia pomyślności w wilię jego imienia.

Jego Eminencya nuncyusz apostolski i kardynał Viale Prela dawał dziś wielką ucztę, na którą zaproszono obecnego tu prymasa królestwa węgierskiego, kardynała Scitowskiego i wszystkich radców państwa.

Angielski raport handlowy wyprowadza podwyższenie ceny cukru zład, że teraźniejsze zasoby cukru w Anglii i Europie w ogóle mniejsze są o 150.000 beczek (3 miliony cetnarów) niż w przeszłym roku o tym czasie. Właśnie miesiąc wrzesień, w którym zwykle przybywają okręta z cukrem, nie odpowiedział bynajmniej oczekiwaniom, i przywiózł tylko ładunek 34.650 beczek do Anglii, podczas gdy przeszłego roku przybyło w wrześniu 77.300 beczek. Anglia posłała swój cukier, co jest rzeczą niesłychaną, do Ameryki, i pomimo znacznego sprowadzania cukru z stałego ład, mianowicie z Havre, Nantes, Amsterdamu i Tryestu, nie posiada w tej chwili nawet dostatecznej ilości na 55 dni konsumcyjnych, (licząc na dzień konsumcyjny po 1140 beczek czyli 22.800 cetnarów) podczas gdy zasoby w przeszłym roku pokrywały 140 dni konsumcyjnych. Nizkie ceny cukru w latach ostatnich spowodowały wielu plantatorów ograniczyć swe plantacye trzciny cukrowej i obrócić swe pola na uprawę innych roślin, gdy tymczasem z drugiej strony spotrzebowanie cukru równie jak konsumcyja wielu innych artykułów zbytkowych wzmaga się coraz bardziej i śpiesznie przy wzrastającej w ogóle pomimo wysokich cen chleba pomyślności.

— Pod imieniem: „Weneckie towarzystwo kredytowe“ zawiaże się wkrótce, jak donosi gazeta austryacka, w królestwie weneckim stowarzyszenie, mające na celu podnieść majątkowe stosunki mniej zamożnych właścicieli ziemskich. Rząd nie tylko zezwolił na prośbę kawalera Consolo i hrabi Ferdynanda Casati ułożenie statutów towarzystwa, lecz raczył oraz zezwolić na utworzenie komisji dla naradzenia się nad statutami. Na dniu 16. października zgromadziła się po raz pierwszy w Wenecyi komisya ta, składająca się z pp. kawalera Consolo, hrabi Casati, hrabi Correz podesty Wene-cyi, kawalera Jakóba Treves, radców Molenza i Bertrame, tudzież

adwokatów: Forlis, Zajottr, Pessaro Maurogonato i Dra Zennaxi. Na posiedzeniu swem przyjęli cały ów projekt jednozgodnie i podadzą go wkrótce do potwierdzenia wysokiemu rządowi.

— Z-nad granicy Montenegrońskiej donoszą: Komendant ufortyfikowanej pozycyi Kopacs udał się dnia 3. listopada b. r. sam jeden i bez broni na spacer do podobnej $\frac{3}{4}$ niemieckich mil oddalonej pozycyi Presceka. Na drodze przy granicy montenegrońskiej napadli go bandyci i obrali prawie ze wszystkiego. Wielkie jest podobieństwo do prawdy, że sprawcami byli Montenegrojni z pobliskiej włości Bercelli.

Wydano stosowne rozporządzenie względem wysłędzenia i ukarania winowajców.

Statuta c. k. uprzywilejowanego austryackiego instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu.

(Ciąg dalszy. Ob. nr. 266. G. L.)

V. Rozdział.

O sprawowaniu czynności.

§. 55. Rok czynności zakładu kredytowego zaczyna się z 1. stycznia, a kończy się z 31. grudnia.

Pierwszy jednak rok czynności rozpocznie się w przeciągu czasu między tym dniem, kiedy statut niniejszy otrzyma najwyższe potwierdzenie, z dniem 31. grudnia 1856.

Z końcem każdego roku czynności wygotować ma dyrekcya inwentarz powszechny aktywów i pasywów Towarzystwa i bilans zestawień. Lecz niemniej i z końcem każdego półrocza ma dyrekcya sporządzać tymczasowy wykaz stanu Towarzystwa.

Rada administracyjna reguluje rachunki, przedkłada je wydziałowi rewizyjnemu, mianowanemu przez zgromadzenie jeneralne, i podaje rachunki te do uchwały zgromadzenia jeneralnego, które je potwierdza lub odrzuca i dywidendę oznacza.

§. 56. Zysk zakładu pochodzi z dochodów czystych po odtrąceniu wszystkich wydatków.

Z czystego zysku wydziela się akcyonaryuszom przedewszystkiem 5% od wpłaconego kapitału pierwotnego.

Po odtrąceniu kwoty powyższej dolicza się z reszty zysku przynajmniej 5, a najwięcej 20% do funduszu rezerwowego.

Zysk po tem wszystkim jeszcze pozostały idzie w następujący podział:

10% dostaje się członkom rady administracyjnej. O sposobie podziału jego między szczególnych swych członków stanowi rada administracyjna na propozycyę prezydenta.

10% idzie dla dyrektorów i dla urzędników, którzy położyli największe zasługi około rezultatu pomyślnego, tudzież na remuneracye i wsparcie reszty urzędników i sług zakładu.

80% przypada akcyonaryuszom tytułem dywidendy.

Wyplata dywidendy przypada corocznie dnia 1go lipca. Rada administracyjna może jednak po dokładnem obznajomieniu się z rezultatem roku upłynionego wyplacić akcyonaryuszom każdego 1. stycznia kwotę stosowną na rachunek dalszej należytości.

§. 57. Dywidendy nie podniesione w przeciągu 5ciu lat po upływie przypadającego dla nich terminu przypadają i idą na rzecz Towarzystwa.

§. 58. Zakład kredytowy urządza fundusz rezerwowy, który wymienionemi w §. 56. przyrostkami powiększony być może z czasem aż do ilości 20% nominalnej kwoty akcyi w obieg puszczonej.

Fundusz rezerwowy staje się własnością zakładu i wszystkich akcyonaryuszów, i użytym będzie do obrotu statutami przepisanego, a to bez policzenia za to jakichkolwiek procentów.

§. 59. Jeżeli fundusz rezerwowy dojdzie do ilości w §. 58. oznaczonej, natenczas ustać mają doliczki w §. 56. dlań przeznaczone. Gdyby w którymkolwiek roku dochody czyste zakładu nie wystarczały na wyplata 5% od włożonego tytułem akcyi kapitału, natenczas wzięta ma być kwota na pokrycie tych 5% niestająca z funduszu rezerwowego, jak dalece ster jego dozwoli.

Jeżliby fundusz rezerwowy spadł niżej ilości w §. 58. oznaczonej, natenczas rozpoczynają się na nowo doliczki w §. 56. dlań przeznaczone.

§. 60. Spory powstałe ze styczości towarzyskiej między Towarzystwem i szczególnymi akcyonaryuszami, lub między Towarzystwem i radą administracyjną, albo zresztą między jej członkami

szczególności, rozstrzygnąć ma sąd polubowny w Wiedniu. W zamiar tego wybiera każda strona po dwóch sędziów polubownych, którzy mianują piątego z charakterem sędziego starszego. Każda strona obowiązana jest uwiadomić przeciwnika swego rezolucją sądową lub od notaryatu o skutecznym w tym względzie wyborze.

Gdyby ze strony przeciwnika nie otrzymano w przeciągu dni 14 po wytoczeniu sprawy żadnego zawiadomienia o wybraniu przez sędziów polubownych, natenczas mają wybrani ze strony skrajającej dwaj sędziowie polubowni przystąpić do wyboru sędziego starszego i do ogłoszenia polubownego wyroku.

W razie, gdyby wybrani sędziowie polubowni nie mogli zgodzić się na wybór sędziego starszego, natenczas ma los rozstrzygnąć. Przeciw wyrokowi sądu polubownego dalszej apelacji już nie ma.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Ameryka.

(Kary za podmoję do legii angielskiej. — Chęci zagodzić nieporozumienia z Anglią. — Nikaragua i najazd Walkera. — Przymówka Ameryki za pojednaniem stron walczących. — Doniesienia z kraju Mormonów i z Meksyku.)

Statek „Africa“ zawinął 18. b. m. do Liverpoolu i przywiózł pocztę ze Stanów Zjednoczonych z dziewiątego. Jedyną ważną nowiną, jaką dzienniki pocztą otrzymały, jest skazanie na dwa miesiące więzienia i sto talarów grzywny jakiegoś Józefa Wagner, który zajmował się zaciągami do angielskiej legii cudzoziemskiej. — Z Washingtonu donoszą, że gabinet zajmuje się temi dniami stanowczo załatwieniem nieporozumienia z Anglią, tudzież, że p. Buchanan podnieśli napowrót sprawę Kuby i nowe w tej mierze rozpoczęcie negocjacye z Lordem Palmerstonem. *Morning Advertiser* zapewnia, że nieporozumienia te są już na drodze najpomyślniejszego załatwienia. Pierwszą przyczyną powstałych niesnasków było udzielenie protekcji angielskiej królowi Moskitów, później przyczyniła się nie mało jeszcze do tego sprawa Greytownu i wyspy Kuby. Zdaje się atoli, iż pomimo tego wszystkiego powrócą niebawem dawne przyjaźne stosunki.

Ameryka środkowa stała się znowu widownią dziwnych kolei życia pułkownika Walker. Nowy ten Korteż, luboć raz na głowę pobity, stał się teraz panem państwa Nikaragua. Z armią o 60 ludziach w San Francisco zrekrutowanych napadł i zajął niespodziewanie miasto Grenadę, stolicę tamiczną i zniwolił przerażonych mieszkańców do tego, że mu ofiarowali godność prezydenta, lecz ją nieprzyjął, zrzekając się zaszczytu tego na korzyść tamtejszego obywatela generała Corral. Dziwnym nieporozumieniem pochwycili żołnierze Walkera, p. Wheele, posła stanów zjednoczonych, który nowego prezydenta poznać chciał i zatrzymali go dni kilka w niewoli, pokąd się właściwa godność jego nie wyświeciła. Pan Wheele pośredniczył później do zawarcia pokoju między pułkownikiem Walker a państwem Nikaragua; lecz nie wiadomo na jakiej podstawie i pod jakimi warunkami.

— Korespondent nowojorskiego dziennika *Herald* popiera teraz napowrót dawniejsze swe doniesienia, że nowy poseł rosyjski jest już w drodze do Washingtonu. „Poseł ten, pisze dziennik wspomniany, przywiezie prócz zwyczajnych listów wierzytelnych także wielce ważny osobny list cara, zawierający warunki, pod którymi Rosya pragnęłaby zawrzeć pokój. W kilka tygodni przestanie to już być tajemnicą. Rosya pośredniczyła między Anglią a Stanami zjednoczonymi, słusznie więc, by kolej pośredniczenia przyszła na Amerykę. Rosya nie żąda wprawdzie pośrednictwa Ameryki, lecz też i nie wzgardzi niem i poda oraz warunki pokoju. Warunki te tak będą korzystne dla handlu Europy, że cała ludność przemysłowa Anglii i Francji oświadczy się za niemi, byle je tylko rozpoznała.“

Prokurator państwa Cushing dowiódł, że zaciągi do legii cudzoziemskiej angielskiej nadwierzają prawa amerykańskie. Według odebranych wiadomości z państwa Mormonów, przysposabia się generał Harvey do najścia uzuchwalonych ostatnimi czasy Indianów. D. 29. sierpnia nawiedziły w Utah nieprzejrzane śmy szarańczy planacje i osady od północnej strony. Także hrabstwo Tooele dotknęła podobna plaga. Przewodźcy plemion Snake i Utah zawarli z sobą na dniu 2. i 11. września w mieście nad jeziorem słonem przyjaźń i przymierze. Listy z Meksyku donoszą, że prezydent Alvarez usunął się z swej posady i że na jego miejsce mianowano generała Comonforta. Stosunki handlowe w stanach zjednoczonych nie zmieniły się nie wcale od ostatniej poczty; zmniejszony obieg pieniężny w Europie wpływa niekorzystnie na Amerykę i hamuje wielce ruch i przedsiębiorstwa handlowe.

Hiszpania.

(Czynność w Korteżach. — Potożne.)

Depesza z Madrytu z 20. listopada: Debaty nad szóstym artykułem konstytucji są ciągle ożywione. Marszałek Espartero był trochę chorym, ma się jednak lepiej. W Walencji zaszły niepokoje, lecz zaraz je przytłumiono, w innych prowincjach spokój niezawichrzony.

Anglia.

(Powrót i wyjazd wojskowych do Krymu. — Nowa warownia nad Tamizą.)

Londyn, 20. listopada. Generał major Colingwood-Dickson, znany z swej pod Almą i Inkermanem waleczności udał się temi dniami z swym adjutantem kapitanem Lyons i całą świtą z Anglii do Kerczu, ażeby objąć dowództwo nad kontyngensem tureckim.

— Generał Simpson i książę Newcastle przybędą oba z końcem przyszłego tygodnia na Konstantynopol i Marsylię do Londynu.

Sir Colin Campbell, który już z Krymu powrócił, odwiedził tej soboty klub „Unitet Service.“ Koledzy z wyprawy pyrynejkiej i zachodnio-indyjskiej powitali go z zapałem.

— Naprzeciw Sheerness ukończono temi dniami małą warownię, która panować będzie nad brzegami Tamizy i Medwaju. Wysokość wieży warownej wynosi 41 stóp, grubość zaś murów stóp 12. Pracowano nad nią lat dwa i poniesiono 14.600 kosztu.

Francya.

(Pocztą paryską: Nowiny dworu. — Rewia. — Nowe łodzie kanonierskie. — Przedaż okrętu Sitka. — Owacje Canrobertowi. — Konferencye towarzystwa międzynarodowego względem jednostajności miar i wag.)

Paryż, 21. listopada. Cesarz lustrował dziś na polu Marsowem oddziały gwardyi cesarskiej, stojącej obecnie załogą w Paryżu. Jej Mość Cesarzowa przypatrywała się z otwartego powozu manewrom. Oddział stu gwardzistów tworzył eskortę przy powozie. — Obok Cesarza po lewej ręce jechał książę Cambridge. — Wczoraj przed południem odbyła się rada ministrów pod przewodnictwem Cesarza. — Wszystkie łodzie kanonierskie i bombardy francuskie powróciły już z Bałtyku do Cherbourg na zimę. Łodzi kanonierskich jest dwanaście, bombardów trzy. Zapewniają, że rząd zamówił częścią w warsztatach skarbowych, częścią w fabrykach angielskich 200 łodzi kanonierskich i bombardów wybitych żelazem. Wszystkie te statki poruszane będą za pomocą pary, a bombardy tak będą urządzone, by w razie potrzeby służyć mogły za pontony. — Dziennik *Phare de la Manche* donosi, że dnia 15. b. m. sprzedano na publicznej licytacji w Cherbourg trzy-masztowy okręt rosyjski „Sitka“ ujęty na wybrzeżach Kamczatki. Nabył go p. Rothschild za sumę 188.000 franków. — *Monitor* zawiera następującą korespondencyę z Sztokholmu z dnia 13. listopada: W miarę, jak się przedłuża pobyt generała Canroberta, ludność Sztokholmu okazuje coraz większą sympatyę dla osoby świetnego wodza i dla kraju, którego jest reprezentantem. Wszędzie, gdziekolwiek się zatrzymują powozy, które król oddał na usługi generała, zbiera się tłumnie publiczność i wita go okrzykami. Wczoraj będąc na operze w loży królewskiej, był generał Canrobert przedmiotem prawdziwej owacji. Publiczność powitała go na wstępie bucznemi okrzykami a orchestra na żądanie powszechnie odgrywała na przemian hymn narodowy szwedzki i francuski. Gdy po chwili Król z familią królewską przybył do loży, witała publiczność Monarchę z uniesieniem. Generał Canrobert zwiędza codziennie przed południem zakłady wojskowe, a wieczory spędza częścią u Dworu, częścią na zabawach dawanych na cześć jego w pierwszych domach stolicy. Zdaje się, że generał Canrobert jeszcze kilka dni zabawi w Sztokholmie. Słychać, że jada do Kopenhagi, generał Canrobert odbędzie podróż łodem aż do Helsingborg.

— Asocjacja międzynarodowa dla zaprowadzenia jednostajnej miary, wagi i monety, zebrała się dnia 18. b. m. w gmachu wystawy przemysłowej w oddanym jej do dyspozycji salonie cesarskim na konferencyę generalną. W niebytności pana Rothschilda, objął prezydencyę pan d'Avilla, minister państwa i były minister skarbu w Portugalii. Główną ośnowę posiedzenia stanowiły dwa pisma, które odczytano: 1) memoriał amerykańskiego towarzystwa geografii i statystyki, przesłany kongresowi pod dniem 6. lutego 1854, a 2) artykuł zawarty w *Morning Advertiser* z dnia 7. listopada. Obydwa pisma przemawiają za zaprowadzeniem systemu francuskiego, który jest jedyny i oparty na umiejętnej i naturalnej zasadzie. Potem mianowano członków stałego komitetu, a w końcu wezwano usilnie dziennikarzy wszystkich krajów, ażeby się zajęły roztrząśnieniem trzech głównych kwestyi: jednostajności nazw, jednostajności monety, jednostajności miary i wagi wszelkiego rodzaju, gdyż to jest najpewniejszym środkiem do zaprowadzenia pożądanej równości w miarach, wagach i pieniądzech u wszystkich narodów.

Szwajcaryja.

(Koleje żelazne łączące Szwajcaryę z Włochami.)

Towarzystwo akcyonaryuszów, które się zawiązało dla zaprowadzenia nowej komunikacji między Szwajcaryą i Włochami, ma swą siedzibę w Paryżu i otrzymało koncesyę na założenie kolei żelaznej od jeziora Genewskiego doliną Rodanu do Simplon i granicy Piemontu pod nazwą: „Centralnej kolei komunikacyjnej Szwajcaryi z Włochami.“ Podczas, gdy żelazna kolej Wiktora Emanuela łączy jezioro Genewskie (właściwie Francję Lugduńsko-Genewską koleją żelazną) z Sabaudya, a idąc przez górę Cenis, z północno-zachodnią częścią Włoch, nowa linia biegnie dawnym gościńcem handlowym, będzie pociągająca z doliny Rodanu przez Simplon i Domo d'Ossola do Lago maggiore, gdzie się połączy z koleją, która z Genuy w północnym kierunku idzie do jeziora Alp a w Aronie się kończy. Kolej ta będzie więc łączyć Genewę, Bernę i Bazylę z Turynem, Genuą i Medyolanem, i zapewni próżnię, która dotychczas istniała między północnemi Włochami i Szwajcaryą, a właściwie resztą Europy. Według uprzednich postanowień linia ta zaczynając się od Bouveret czyli Villeneuve na wschodnim szczycie jeziora Genewskiego, będzie iść wzdłuż doliny Rodanu aż do Sion, ztamtąd dalej aż do Leuk i Bryg, z kąd tunelem mającym 4 kilometry długości, pociągnie się przez Simplon do Domo d'Ossola. Uprzednio będzie wykonana kolej żelazna tylko na przestrzeni od jeziora Genewskiego do Sionu. Z Genewą będzie najprzód połączona paropływami, które podobnie jak w Ameryce będą transpor-

tować nadchodzące wagony bezpośrednio do kolej na drugim brzegu jeziora.

Włochy.

(Poseł rosyjski przybył do Rzymu. — Powrót rannych Francuzów z Krymu.)

Rzym, 4go listopada. Przybył tu hrabia Kisselew, nowy poseł rosyjski przy dworze papieskim, i objął sprawy poselstwa. *Mainzer Journal* donosi, że mówią o konkordacie, który Cesarz Alexander chce zawrzeć z Papieżem.

— Podług listu z **Neapolu**, umieszczonego w turyńskim dzienniku *Piemonte* przybyła tam 9. b. m. francuska fregata z rano-nymi żołnierzami z Krymu. Ludność przyjmowała ich najserdeczniej, i każdy obiegał się o to, by ile możności sprawić im wygodę i przyjemność.

Niemce.

(Korespondent berliński o finansach i stanie obecnym w Rosyi. — Dekreta królewskie w sprawie szlachty niemieckiej.)

Z **Berlina** piszą z 20. listopada. Cena *muzyków* (tak zwanych włościan) rosyjskich wynosząca dawniej 400 rubli podwoiła się teraz, a to z powodu niezmiernych strat na wojnie i uszczuplenia sił roboczych rekrutacją ustawiczną. Stratę zaś, jaką rosyjska ekonomia narodowa w ogóle ucierpiała, podają na 3000 milionów rubli. Ztemwszystkiem jednak wypłaca rząd rosyjski bardzo regularnie procenta od pożyczki skarbowej; obligacyi rosyjsko-angielskie (których kurs najwyższy stał niegdyś na 120) trzymają się potąd jeszcze w kursie 96, a to nominalnie tylko, gdyż po tej cenie nikt je nie chce zbywać. Pożyczka 5% zaciągnięta od Rosyi podczas rozpoczęcia wojny w cenie 83 stoi teraz wyżej, to jest na 85 $\frac{3}{4}$, gdyż ostatnimi dniami podskoczyła o jeden procent w nadziei bliższego pokoju. Tak sobie tuszą przynajmniej, zwłaszcza, że zimą ustać muszą wszelkie działania wojenne, a rozpocząć się mogą czynności dyplomatyczne. Przemawia też za tem i wyczerpanie zapasów i środków rosyjskich, jak niemniej i drożyzna równie w Rosyi jak we Francyi i Anglii uciążliwa. Wszystko to jednak nie znajduje poparcia w krokach politycznych rządów wspomnianych. Przemowa Cesarza Napoleona i Palmerstona naprowadza na inne wcale domniemanie, a również postępowanie gabinetu rosyjskiego nie wskazuje na dążności do rychłego zawarcia pokoju.

— *Staatsanz.* zawiera dwa rozporządzenia królewskie z 12. listopada o stosunkach domów należących niegdyś bezpośrednio pod jurysdykcję rzeszy niemieckiej. Pierwszem przywrócono uprzywilejowany trybunał sądowy dla medyatyzowanych, drugim zaś mianowano starszego prezydenta Westfalii, ministra Duesberg, komisarzem, który wspólnie z kilkoma członkami sądu wspomnianego zająć się ma sprawą uregulowania trybu sądowego i rozpoznaniem żądań wniesionych. Teraz się więc okaże, czyli członkowie z domów wspomnianych zechcą zająć otwarte dla nich miejsce w izbie pierwszej.

Rosya.

(Cesarz powrócił do Petersburga z Krymu. — Jenerał Golowin składa dowództwo drużyn. — Obchód urodzin Szacha Perskiego w Tyflisie.)

Petersburg, 20. listopada. J. M. Cesarz wrócił tu zeszłej nocy z podróży do Krymu. 8. października przyjmował Cesarza książe Górczakow w Symferopolu, z kąd 28. odjechał do Bakerseraju; po drodze przeglądał kilka dywizyi armii krymskiej, 10go listopada zwiedził na przód wysunięte pozycje od strony północnej Sebastopola aż do wzgórz pod Makenzie, 11go listopada przeglądał stanowiska wojskowe nad Belbekiem i Juchari-Karalesą, a 12. listopada nad rzeką Katezą i pod-wsią Tasz-Bastu.

Dotychczasowy szef milicyi Smoleńskiej jenerał piechoty Golowin oznajmia dawniejszym swym podrzędnym: 1) że Cesarz Jego Mość rozkazał przy terażniejszych stosunkach wojny wcielić ruchomą milicyę pierwszego zaciągu do armii, a 2) że po wykonanym rozkazie połączenia drużyn z pułkami on sam wraca na dawne swoje stanowisko członka rady państwa w Petersburgu.

Z Tyflis pisze dziennik *Kaukas*: „Wczoraj, 29. października, w rocznicę urodzin Jego Mości Szacha Persyi wyprawiono tu uroczystość, w której całe nasze miasto miało udział. Corocznie obchodzą ten dzień z szczególniejszą solennością w domu perskiego konzula jeneralnego, ale tą razą była ważniejszą ta uroczystość dlatego, że był obecnym nadzwyczajny ambasador perski. O dwunastej godzinie w południe zebrały się w domu księcia Bebutowa najwyższe władze wojskowe i cywilne naszego miasta i udały się wraz z księciem do nadzwyczajnego posta Abbas-Kuli-Chau dla złożenia gratulacyi. Poseł udał się potem wraz z księciem na alexandrowski plac na paradę, w której miały udział prawie wszystkie znajdujące się w Tyflisie wojska, a doskonała ich postawa i dokładne obroty sprawiły widocznie najprzyjemniejsze na naszych gościach wrażenie. Z dział na zamku Metech dano 21 wystrzałów. O godzinie pół do siódmej dano ucztę w domu perskiego jeneralnego konzula Mirza Mahomed Husseiu Chana, na którą byli zaproszeni najwyżsi urzędnicy wojskowi i cywilni. Przed ucztą byli goście świadkami ważnej ceremonii nadania perskiemu jeneralnemu konzulowi przez posta orderu Iwa i słońca drugiej rangi na wstążce zielonego koloru. Po skończonej uczcie spełniono toasty za zdrowie Szacha, Cesarza Rosyi itd. Później na placu przed domem spalono ognie sztuczne; liczny tłum ludu znajdował się na tym festynie“.

Turcyja.

(Zniesienie niewolnictwa.)

Z **Alexandryi** donoszą do *Journal des Debats* pod dniem 8. b. m. „Temi dniami przeprowadził rząd uchwałę dywanu, tyczącą się zniesienia niewolnictwa, nie tylko niewolno już kupować i sprzedawać niewolników w Egipcie, lecz ogłoszono także wszystkim niewolnikom zostającym u osób prywatnych, że odtąd są wolnymi ludźmi. Następstwa ztąd wynikły niezwłocznie, wszyscy niewolnicy męskiej i żeńskiej płci porzucili swych właścicieli, i wielka trudność powstała teraz nabyć sługi, bo żądają wielkiej zapłaty. Rozporządzenie to zbawienne samo w sobie, ale pociągnie wielkie niedogodności dla tych samych ku czyjej uldze było wydane i dlatego właśnie nie należało tak pośpiesznie folgować. Nagłe przejście z łagodnego w ogóle u Muzułmanów służebnictwa do zupełnej, nieczem nieskrępowanej wolności, wtrąci wiele z tych osób, mianowicie płęć żeńską w smutne i najprzykrejsze położenie. Słychać jednak, że co się tyczy niewolnic, postara się o to rząd, ażeby do służby wstąpiły; te zaś, które w domach prywatnych nie znajdą zatrudnienia, będą umieszczone przymusem w publicznych zakładach roboty.“

Z teatru wojny.

Doniesienia z-nad czarnego morza.

(Brak ważniejszych doniesień z Krymu. — Przystosowania na zimę. — Depesza księcia Górczakowa z 11. listopada. — Działła nowej konstrukcyi do Krymu. — Ustęp z raportu jenerala Williams.)

Z widowni boju nic nowego. Z morza bałtyckiego ustępują okręta należące do floty angielsko-francuskiej, a po wielkich natężeniach widać teraz i chęć spoczynku. Na południowej widowni boju, tak w Krymie jak i w Azji przystosobią się na zimę, i nie myślą tam wcale o blizkim pokoju, o możliwości którego wspominał w mowie swojej Cesarz Napoleon. Przydarzają się niekiedy utarczki drobne, w których Turcy odnoszą zwykle przewagę. Zresztą zaczynają już ustawać doniesienia wojenne, zwłaszcza że i w Krymie przerwano zimą nadchodzące działania strategiczne.

— Wszystkie doniesienia z Krymu wspominają o olbrzymich przygotowaniach, jakie robią sprzymierzeni pod zimę. Ktokolwiek miał sposobność zwiedzić równinę pod Sebastopolem i nad Czerną, niemoże dość nachwalić się obozu piemontkiego i małą twierdzę skalistą zbudowaną pod Kamara. Marszałek Pelissier wyprawia maroderów swoich do Francyi. Obóz pod Maslakiem napełnia się powoli wojskami przybywającymi z angielsko-francuskich portów.

Czytamy w *Gazecie warszawskiej* następującą depeszę z Krymu: Na Krymskim półwyspie, do dzisiejszego rana, 11. listopada, nieprzyjacieli ciągle był bezczynnym, a w miejscach, na których jest rozlokowany, niedostrzeżono żadnych szczególnych poruszeń.

— W ciągu tego miesiąca nadeszły z arsenałów mocarstw zachodnich wszystkie owe działa nowej konstrukcyi, któremi mają być uzbrojone nowe baterye nadbrzeżne w południowym Sebastopolu. Tak francuzcy jak i angielscy oficerowie artyleryi zgadzają się w tem, że powszechny ogień na forty północne rozpocznie się jeszcze w ostatnich dniach miesiąca listopada, a sądząc po zrobionych przygotowaniach będzie bombardowanie to również silne jak w pierwszych dniach września.

— *London-Gazette* zawiera obszerny raport jenerala Williams o bitwie pod Karsem. Zamieszczamy tylko ustęp ostatni z tego raportu, gdyż szczegóły są już wiadome. „Podczas tej bitwy, mówi jenerał, trwającej niemal siedm godzin walczyła piechota i artylerya turecka z nadzwyczajnem mężstwem, i gdy pomniemy, że wszyscy ci żołnierze pracowali prawie 4 miesiące nad okopami i strzegli ich, tedy musimy przyznać, że godni są podziwienia Europy i zasłużyli bez zaprzeczenia, ażeby ich do najznakomitszych wojsk policzono. Co się tyczy nieprzyjaciela, ten nieustawał w walce dopokąd tylko widział możność pomyslnego skutku, a oficerowie dowiedli największej waleczności. Strata jego była niezmierna; zostawili na bojuwisku przeszło 5000 poległych, których grzebaniem zajmowała się przez ośm dni piechota turecka. W nasze ręcy dostało się 160 jeńców i rannych, a prócz tego zabrali Rosyanie ze sobą przeszło 7000 rannych.

Ponieważ między załogą panowała cholera, a ja obawiałem się, ażeby się nie wzmogła, jeżeliby zmęczeni bojem żołnierze nasi nie wykonali w jak najkrótszym czasie smutnej powinności pogrzebania poległych, więc zwiedzałem codzien bojuwisko, zachęcając ich do roboty, i mogę Waszą lordowską Mość zapewnić, że bojuwisko, które w całym znaczeniu tego słowa było zasłane poległymi i umierającymi, przedstawiało taki widok, które łatwiej można sobie wyobrazić, niżle opisać. Tureckich poległych i rannych zaniesiono w nocy po bitwie na ustronie. Pierwszych było 362, drugich 631. Mieszkańcy miasta, którzy również dzielnie walczyli, stracili 101 ludzi.

Jego Excelencya Muszir wymienił swemu rządowi oficerów, którzy się najbardziej odznaczyli; było to trudne zadanie w armii, która podczas długiej, siedmiogodzinnej bitwy tak wielkiego dowiodła mężstwa“.

Dzisiejsza poczta wiedeńska nie przyszła.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 26. listopada. Na naszym dzisiejszym targu sprzedawano korzec pszenicy po 35r.10kr.; owsa 13r.30k.; kartofli 11r.

15k.; — cetnar siana kosztował 2r.45; okłotów 2r.2¹/₂k.; — sag drzewa buko.wego płacono 43r.45k. wal. więd. Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

(Ceny targowe w obwodzie lwowskim.)

Lwów, 21go listopada. W Gródku, Jaryczowie i Szczereu płacono na targach w pierwszych dwóch tygodniach b. m. w przecięciu za korzec pszenicy 13r.—11r.24k.—11r.; żyta 10r.—9r.6k.—9r.8k.; jęczmienia 8r.24k.—6r.45k.—7r.48k.; owsa 5r.24k.—3r.45k.—4r.24k.; hręczki 6r.48k.—5r.57k.—6r.18k.; kartofli 4r.—4r.—3r.48k. Za cetnar siana 57k.—0—58k. Sag drzewa twardego kosztował 11r.—0—12r.; miękkiego w Szczereu 10r. Funt mięsa wołowego sprzedawano po 5¹/₂k.—7k.—6³/₄k. i garniec okowity po 1r. 54kr.—0.—2r.40kr.; mon. kon.

Kurs lwowski.

Dnia 26. listopada.	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	13	5	16
Dukat cesarski	5	18	5	22
Półimperyal zł. rosyjski	9	3	9	7
Rubel srebrny rosyjski	1	43	1	44
Talar pruski	1	40	1	42
Polski kurant i pięciozłotówka	1	13	1	15
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	88	24	88	50
Galicyjskie Obligacje indem.	68	54	69	25
5% Pożyczka narodowa	77	—	77	50

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 22. listopada.		w przecięciu	
Obligacje długu państwa	5% za sto	74 ¹ / ₂ 73 ³ / ₄ 74	74
delto pożyczki narod.	5% "	77 ⁷ / ₈ 74 ¹ / ₁₀	77 ³ / ₄
delto z r. 1851 serya B.	5% "	—	—
delto z r. 1853 z wypłatą	5% "	—	—
Obligacje długu państwa	4 ¹ / ₂ % "	64 ¹ / ₂	64 ¹ / ₂
delto delto	4% "	58 ¹ / ₂	58 ¹ / ₂
delto z r. 1850 z wypłatą	4% "	—	—
delto delto delto	3% "	—	—
delto delto	2 ¹ / ₂ % "	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	—	—	—
delto delto z r. 1839	—	—	—
delto delto z r. 1854	—	—	—
Obl. więd. miejskiego banku	2 ¹ / ₂ % "	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5% "	—	—
Obl. indem. Niż. Austr.	5% "	—	—
delto krajów koron.	5% "	72 ¹ / ₂	72 ¹ / ₂
Akeye bankowe	—	935 932 930	932
Akeye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.	—	—	—
Akeye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.	—	2030	2030
Akeye kolei żel. Głognickiej na 500 złr.	—	—	—
Akeye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.	—	—	—
Akeye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.	—	—	—
Akeye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.	—	521 522 523	522 ¹ / ₂
Akeye austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 złr.	—	—	—
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.	—	—	—
Renty Como	—	—	—

Wiedeński kurs wekslowy.

Dnia 22. listopada.		w przecięciu	
Amsterdam za 100 holl. złotych	93 ¹ / ₂ 1/4 l.	93 ¹ / ₂ 2 m.	
Augsburg za 100 złr. kur.	113 ¹ / ₄ 1/2 113 113 1/8 l	113 ¹ / ₈ 2 m.	
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl.	112 111 ⁷ / ₈	111 ¹ / ₈ 3 m.	
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	— 2 m.	
Hamburg za 100 Mark. Bank.	83 82 ¹ / ₂	82 ³ / ₄ 2 m.	
Lipsk za 100 talarów	—	— 2 m.	
Liwurna za 300 lire toskań.	—	— 2 m.	
Londyn za 1 funt sztrl.	11-3 2 1 1 l.	11-2 3 m.	
Lyon za 300 franków	—	— 2 m.	
Medyolan za 300 lire austr.	112 ¹ / ₂ 1/4 3/8 l.	112 ³ / ₄ 2 m.	
Marsylia za 300 franków	—	— 2 m.	
Paryż za 300 franków	121 1/4 131	131 2 m.	
Bukareszt za 1 złoty Para	242 241 ¹ / ₂	242 31 T. S.	
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	— T. S.	
Cesarskie dukaty	—	— Agio.	
Dukaty al marco	—	— Agio.	

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 23. listopada o pierwszej godzinie po południu.
 Amsterdam 93 l. — Augsburg 113 l. — Frankfurt 112 l. — Hamburg 92⁵/₈ l. — Liwurna — l. — Londyn 11.11. — Medyolan 112¹/₄ l. — Paryż 131¹/₂ l.
 Obligacje długu państwa 5% 73⁷/₈ — 74. Delto S. B. 5% 85 — 86.
 Delto pożyczki narod. 5% 77⁷/₁₆ — 77¹/₁₆ Delto 4¹/₂% 64³/₄ — 64¹/₂ Delto 4% 58¹/₄ — 58³/₄. Delto z r. 1850 z wypłatą 4% — — — Delto z r. 1852 4% — — — Delto Głognickie 5% 91³/₄ — 92. Delto z r. 1854 5% — — — Delto 3% 44¹/₂ — 45. Delto 2¹/₂% 36¹/₂ — 36³/₄. Delto 1% 14¹/₂ — 14³/₄. Obl.

indemn. Niż. Austr. 5% 76 — 76¹/₂. Delto krajów kor. 5% 68¹/₂ — 72. Pożyczka z r. 1834 228 — 228¹/₂. Delto z r. 1839 117¹/₄ — 117³/₄ Delto z 1854 96¹/₂ — 96⁵/₈. Oblig. bank. 2¹/₂% 63¹/₂ — 54. Obl. lom. wen. pożycz. r. 1850 5% 92 — 93. Ake. bank. z ujną 922 — 923. Delto bez ujny — — — Akeye bankowe now. wydania — — — Akeye banku eskomp. 86¹/₂ — 86³/₄. Delto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 202¹/₂ — 202⁵/₈. Więd.-Rabskie — — — Delto Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej 210 — 211 Delto Tyrnawskiej l. wydania 18 — 20. Delto 2. wydania 25 — 30. Delto Edynbursko-Neusztadzkiej 90³/₄ — 91. Delto żeglugi parowej 521 — 523 Delto 11. wydania — — — Delto 13. wydania 511 — 512 Prior. obl. Lloyd'a (w srebrze) 5% 89 — 90. Północn. kolei 5% 77 — 77¹/₂. Głognickie 5% 74 — 74¹/₂ Obligacje Dun. żeglugi par. 5% 78 — 79. Delto Lloyd'a 400 — 405. Delto mlyna parowego więd. 99 — 100. Renty Como 13³/₄ — 14. Esterhazego losy na 40 złr. 76¹/₂ — 77. Windischgrätz losy 26¹/₂ — 26³/₄. Waldsteina losy 26 — 26¹/₄ Keglevicha losy 10¹/₄ — 10¹/₂. Cesarskich ważnych dukatów Agio 18 — 18¹/₈.

(Kurs pieniężny na giełdzie więd. d. 23. listopada o pół do 2. po południu.)
 Ces. dukatów stoplowanych agio 18. Ces. dukatów obraczkowych agio 17¹/₂. Ros. imperyalu 9.6. Srebra agio 14¹/₄ gotówką.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 26. listopada.
 Obligacje długu państwa 5% 73⁷/₈; 4¹/₂% 64¹/₄; 4% 58; 4% z r. 1850 — 3% —; 2¹/₂% —. Losowane obligacje 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 117¹/₂. Więd. miejsko bank —. Węgiers. obl. kamery nadw. —; Akeye bank. 923. Akeye kolei półn. 2027¹/₂. Głognickiej kolei żelaznej. —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 522. Lloyd —. Galic. l. z w Więdniu —. Akeye niż.-austr. Towarzystwa eskomp.owego a 500 złr. — złr.
 Amsterdam l. 2. m. 92⁵/₈ Augsburg 112³/₈. 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 111¹/₄ 2. m. Hamburg 82¹/₄ 2. m. Liwurna — l. 2. m. Londyn 10 — 58. l. l. m. Medyolan 112. l. Marsylia 130 Paryż 130¹/₂ Bukareszt 243. Konstantynopol 436. Smyrna —; Agio duk. ces. 17³/₄ Pożyczka z roku 1851 5% lit. A. — lit. B. — lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 68¹/₄; renty Como —; Pożyczka z roku 1854 96⁵/₈ Pożyczka narodowa 77³/₁₆. C. k. austr. akeye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 26. listopada.
 PP. Małecki Alexander, z Koziny. — Szymanowski Franc, z Spasowa. — Urbański Felix, z Komoroi. — Kęszycki Nalecz, z Krakowa. — Gorański Kazimierz, z Umieszca. — Zagórski Karol, z Oleska. — Stecki Ludwik, z Sokółowa. — Firich Hugo, z Janowa. — Strzelecki Ignacy, c. k. urzędnik kamer., z Bolechowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 26. listopada.
 Hr. Goudenove, c. k. generał-major, do Derewacza. — PP. Obertyński Leopold, do Stronibab. — Strzelecki Eug, do Wyrowa. — Bobowski Leon, do Cykwa. — Potocki Mikoł. do Brzeżan. — Peygert Józef, do Sidorowa — Dobrzański Stanisł. do Daszawy. — Janiszewski Juliusz, do Stryja.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 24. i 25. listopada.		w przecięciu			
Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	325.81	— 3.6°	94.0	wschodni sł.	pochmurno
2 god. pop.	325.90	— 1.6°	89.6	" "	"
10 god. wie.	324.11	— 2.0°	83.8	" "	"
6 god. zran.	323.53	— 1.6°	95.4	zachodni sł.	jasno
2 god. pop.	324.40	— 0.8°	92.4	pół-zach. "	pochmurno
10 god. wie.	326.21	— 2.4°	94.4	zachodni "	jasno

Wysokość śniegu w 24 god 2 ..

F E A T U R E.

Dziś: Przedst. niem.: „Der Fechter von Ravenna.“
 Jutro: 28. listopada (w 1 abon. nr. 6.)
 „Młody małż i stara żona.“
 Komedia z francuskiego p. Mozeres 3 aktach.
 W piątek: 30. listopada,
 Na dochód pana Adolfa Linkowskiego:
 „Galganiarz Paryzki.“
 Dramat z francuskiego Felixa Payat w 5 aktach (akt 1 w 2 odsłonach), z poprzedzającym prologiem p. t.:
 „Nad brzegiem Sekwany.“

K R O N I K A.

Dnia 22. b. m. po południu odbył się w Więdniu pogrzeb FZM. i jeneralnego dyrektora inżynierji, hrabi Bernarda Cahoga, zmarłego na sparaliżowanie płuc. Wojska do asystencyi obrzędu pogrzebowego przeznaczone stały pod osobistą komendą FZM. barona Hess'a. Po odbytych obrzędach duchownym odwiedziono zwłoki do grobów familijnych w Malfi pod Raguzą; 23. b. m. odbyły się exekwie w kościele parafjalnym księży Augustynów.

— Dla licznych bardzo wypadków samowolnego kalectwa i umysłowego uszkodzenia własnych członków ciała, ażeby uchronić się od poboru wojskowego, polecono najusilniej zwierzchnościom, by postępowały sobie z podobnymi winowajcami według całej surowości prawa. Każdy o dopuszczenie się takiego wy-

stępkę przekonany, ma być niezwłocznie asenterowany i bądźto do pociągów, bądź do służby szpitalnej użyty.

— Pewien statystyk angielski obliczył, że gdyby w Kraju o 30 milionów ludności jadł każdy mieszkaniec dziennie tylko jeden kęs chleba mniej jak zwyczajnie, oszczędziło by się tak 10 000 cetnarów mąki na dzień.

— Wdzięczna pamięć dla autora sławnego Robinsona Crusoe „Daniela de Foc“ przechowuje się w Londynie, i gdy się dowiedziano, że prawnuk jego żyje w Londynie i w bardzo skromnym położeniu, ogłoszona została między młodzieżą składka, a Charles Dickens i Charles Kinght pośpieszyli z osobnym datkiem od siebie, przynieść ulgę starcowi 73 letniemu, którego córka z pracy rąk utrzymywała.